

Növényvédelmi Intézkedések a Burgonyában

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в
Пловдив

Дата: 09.06.2020 Брой: 6/2020

I. Kártevők

Kolorádóbogár

Faj – *Leptinotarsa decemlineata*

Tünetek

A kolorádóbogár a burgonya egyik legjelentősebb kártevője hazánkban. Az ország egész területén elterjedt és döntő jelentőségű a burgonyatermesztésben;

Kártételt okoz paradicsomon és padlizsánon is;

A kárt a lárvák és a bogarak okozzák, amelyek a növények leveleit fogyasztják, és tömeges fertőzés esetén teljesen letarolják azokat. A fogyasztott táplálék mennyisége függ a környezet hőmérsékletétől és páratartalmától, valamint a növények fenofázisától. A növényekre a virágzás és a gumóképződés idején okozott sérülések a legveszélyesebbek.

Életciklus

A kártevő imágóként telel át a talajban;

Évente 1-3 generációt fejleszt;

14-15⁰C-os talajhőmérsékletnél, 20-25 cm mélységben jelenik meg;

Száraz tavasszal a bogarak megjelenése késik;

15-20⁰C hőmérsékleten a bogarak nem aktívak;

A peték fejlődésének optimális hőmérséklete 22-25⁰C és 70-75%-os relatív páratartalom;

A lárvák négy lárvastádiumon mennek keresztül;

A kártevő táplálkozása, vándorlása és szaporodása a hőmérséklettől függ.

Védekezés

- A kártevő elleni védekezés az áttelelt bogarak megjelenésével kezdődik;
- Magas egyedsűrűség esetén a bogarakat kézzel össze lehet szedni és megsemmisíteni, mielőtt petéket raknának a levelekre;
- A vegyszeres védekezés a következő küszöbértékeknél történik:
 - 10%-os fertőzött tőszám, 10-15 cm-es növénymagasságnál;
 - 5 imágó/100 növény, 15-25 cm-es növénymagasságnál;
 - 10 petecsomó/10 növény;
 - 150 lárv/100 növény;
 - 10-20%-os fertőzött növény a rügypattanástól a virágzásig.

Bejegyzett rovarölő szerek a védekezéshez: Alverde 240 SC 20 ml/da; Ampligo 150 ZC 30 ml/da; Ascot WG 40-80 g/da; Biscaya 240 OD 20 ml/da; Vaztak Nov 100 EC 10 ml/da; Decis 100 EC 12.5 ml/da; Estrela WG/Lamsha WG/Adalam WG/Indulam WG 40–80 g/da; Efcimetrin 10 EC/Tsaiper 10 EC 20 ml/da; Imidan 50 WG 100 g/da; Calypso 480 SC 10-15 ml/da; Karate Zeon 5 CS 15 ml/da; Coragen 20 SC 5-6 ml/da; Mageos 8 g/da; Mospilan 20 SP 6 g/da; Oikos EC 100-150 ml/da; Proteus 110 OD 45 ml/da; Sineis 480 SC 5 ml/da; Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC 15 ml/da; Fury 10 EC 10 ml/da; Cyclone 10 EC 20 ml/da; Sherpa 100 EW/Afekar 100/Cyperfor 100 EW/Cyclone 100 EW 20 ml/da; Sherpa 100 EC 20 ml/da

Burgonyamoly

Faj – Phthorimaea operculella

Tünetek

A kárt a lárvák okozzák, amelyek a főér közelében a paranchimába fúródnak, ahol a aknák kialakulása kezdődik;

Kezdetben az aknák kicsik, de fokozatosan tágabb járatokká bővülnek;

Átlátszóak, és belül a hernyó és ürüléke látható;

Erősen aknázott levelek fokozatosan hervadnak és kiszáradnak;

A hernyók elhagyják az aknákat és behatolnak a szárba, ahol lefelé irányuló járatokat készítenek;

A károsodott terület felett a szár hervad és kiszárad;

A gumókon a lárvák okozta kár a levélhervadástól a burgonya betakarításáig, vagy a burgonyaraktárakban történő tárolás során jelentkezik;

A gumókon a lárvák ürülékkel és szövedékkel teli járatokat vájnak ki, és a gumók fogyasztásra alkalmatlanná válnak.

Életciklus

A lepke kifejlett hernyóként és bábként telet át a szabadföldön vagy a burgonyaraktárakban;

Négy generációt fejleszt hazánkban;

A lepkék főként alkonyatkor repülnek, nappal és éjszaka a levelek fonákán, a talajfelszínen és egyéb növényi maradványokon rejtőznek el;

Petéiket egyesével vagy néhányas csoportokban rakják a levelek fonákára, az erek mentén, szárazra, talajdarabokra és kiálló gumókra.

Védekezés

- A burgonyamoly nagyobb kárt okoz a burgonyának a szabadföldön és a burgonyaraktárakban a gyenge agrotechnikai gyakorlatú gazdaságokban;
- A hatékony védekezés magában foglalja a rendszeres talajművelést, az optimális nedvesség fenntartását és a gumók betakarítását.
- Bejegyzett rovarölő szerek a védekezéshez: Ampligo 150 ZC 30 ml/da; Coragen 20 SC 12.5-17.5 ml/da.
- A kolorádóbogár ellen végzett kezelések hatásosak a burgonyamoly ellen is.

Levéltetvek

Faj – Fam. *Aphididae* (*Macrosiphum euphorbiae*, *Myzus persicae*, *Aphis nasturtii*, *Aphis fabae*, *Aulacorthum solani*)

Tünetek

A levéltetvek fontos helyet foglalnak el a burgonya föld feletti káros entomofaunájának szerkezetében;

Korlátozó tényezőt jelentenek a vetőmagtermesztésben;

A levéltetvek számos vírusbetegség vektorai – burgonyalevéltekergődés vírus, burgonya Y vírus és mások;

A tömegtermelésre szánt burgonyában a levéltetvek gazdasági jelentősége korlátozottabb;

A fertőzött növények levelei elsárgultak, deformálódtak, nekrozissal;

A növények fejlődésben elmaradnak, a virágok egy része lehull, a gumók alulfejlettek maradnak;

A kár a termésre is kihat, ha a fertőzés időzítése és mértéke egybeesik a kritikus fenofázisokkal.